

Z judikatury Nejv. a Nejv. správního soudu.

Úrazové pojištění.

(Podává odborový přednosta Vladimír Šmídek.)

K § 21 uh. min. nař. č. 4790 z r. 1917. Ručení nástupce v podniku za nedoplatky úrazových příspěvků. Zjištění totožnosti podniku s podnikem původního dlužníka.*)

Naříkané rozhodnutí stejně jako rozhodnutí župního úřadu, jehož důvody žalovaný úřad v podstatě si osvojil, vyslovilo solidární ručení stěžující si firmy za nedoplatky úrazových příspěvků, předepsaných firmě Spojené bryndziarne, úč. spol. ve Zvolenu, za léta 1920 a 1921 s hlediska nástupnictví v podniku, tudíž podle 3. odstavce §u 46, zák. čl. XIX z r. 1907, pokud se týče §u 21, nařízení býv. uherského ministerstva obchodu č. 4790/1917.

Podle tohoto předpisu jest za nedoplatky úrazových příspěvků zodpovědným nejen původní dlužník, nýbrž i každý, kdo toho kterého času jest majitelem podniku (nástupcem v podniku).

Pojem nástupnictví v podniku vymezují další věty citovaného 3. odstavce, jež praví: „...ohledně této povinnosti, která je rovněž solidární, posouditi se má totožnost podniku, pokud se týče okolnost, provozuje-li nástupce podnik původního dlužníka, dle daných okolností

Totožnost podniku nevylučuje okolnost, že nástupce v podniku opatřil si obchodní zařízení od kupců z dražby proti předešlému majiteli provedené, lze-li jinak totožnost podniku zjištěti.“

Podle tohoto předpisu zakládá se ručební závazek, jak vyslovil již Nejv. správní soud v nálezu ze dne 3. října 1927 č. 20.126, Boh. A 6766,**) na jehož odůvodnění se dle §u 44 jednacího řádu odkazuje, převodem provozu téhož podniku s osoby původního dlužníka na osobu ručitele. Kriteriem pro ručení nástupce v podniku jest, aby provozoval podnik původního dlužníka, tudíž po stránce subjektivní vlastnost podnikatele (§ 22 zák. čl. XIX z r. 1907), po stránce objektivní pak totožnost podniku. Zákon nečiní nikde rozdílu mezi způsoby nabytí podniku, nezáleží tedy vůbec na tom, na jakém právním titulu spočívá provoz podniku novým majitelem, závaznost nového majitele neplyne z fakta převodu, nýbrž z totožnosti jím provozovaného podniku s podnikem předešlým.

Sluší tedy přezkoumati, zda v daném případě splněny jsou předpoklady shora vyložené pro ručení stěžovatelky jako nástupce v podniku.

Po stránce subjektivní není o tom sporu, že stěžovatelka ve vlastnosti podnikatele provozuje podnik „bryndziareň“ ve Zvolenu, jak ostatně svědčí tomu již ohlášení její ze dne 10. března 1924.

Na sporu jest jen po stránce objektivní otázka totožnosti podniku s podnikem původního dlužníka.

Kladné zodpovědění této otázky, žalovaným úřadem čerpané zejména na základě ohlášení stěžovatelky ze dne 10. března 1924, v němž

*) Srv. Sociální Revue, roč. IX. (1928), str. 489.

**) Sociální Revue, roč. VIII. (1927), str. 558.

11. rubrika (zda nastaly v podniku změny) jest vyplněna slovem „nezměněné“, napadá stěžovatelka, namítajíc souhlasně s obsahem svého odvolání k ministerstvu, že firma Spojené bryndziarne, úč. spol., po řádné likvidaci úplně zanikla, po jejím zániku za její eventuelní dluhy není již nikdo zodpověden, zejména i proto, že Zemská úřadovna pro dělnické pojištění v Bratislavě svoje nároky během 6měsíční lhůty od posledního uveřejnění likvidačního oznámení neuplatnila, takže dle zákona je nemůže již vymáhati. Podnik stěžovatelčin jest prý úplně odlišným podnikem a nesouvisejícím s podnikem původním, s kterým nemá stěžovatelka ničeho společného a neručí tedy ani za zadrželé příspěvky k úrazovému pojištění.

Výtky tyto nelze však uznati opodstatněnými pod zorným úhlem pojmu nástupnictví v podniku, jak jej pro svůj obor stanovil citovaný předpis §u 21.

Záleží jen na tom, zda podnik, jak jej provozuje stěžovatelka, je totožným se stanoviska technického s podnikem původním dlužníka, tedy s podnikem Spojených bryndziaren, úč. spol. ve Zvolenu.

Totožnost předpokládá totožnost živnostenského odvětví, místa pracovních prostředků a řízení (srovň. nález ze dne 8. března 1927 č. 4707, Boh. A 6379.)*)

Žalovaný úřad měl pro své zjištění totožnosti podniku dostatečný podklad v ohlášení změny podniku učiněném stěžovatelkou dne 10. března 1924, v němž je výslovně podotčeno, že stav podniku původního (bryndziareň), který nebyl zastaven, jest nezměněn.

Toto bezvadné zjištění marně snaží se stěžovatelka podvrátiti, vymlouvajíc se na to, že tento odstavec v ohlášení „musí se na omyl nebo nedorozumění zakládati“. Ani v odvolání k ministerstvu ani ve stížnosti k Nejvyššímu správnímu soudu neuvádí stěžovatelka ani jediné konkrétní skutečnosti, z které by lze usuzovati na to, že by tu nebylo technické totožnosti podniku, naopak sama přiznává ve stížnosti, že po likvidaci Spojených bryndziaren, úč. společnost začala podnik v témže domě provozovati.

Stěžovatelka, vykládajíc si patrně mylně pojem totožnosti podniku, má na zřeteli pouze právní povahu vlastnictví k podniku. Míjí, že původní podnik provozovala akciová společnost, která po provedené likvidaci zanikla, kdežto nynější podnik se provozuje pod novou firmou, která má zcela odlišnou strukturu než firma původní. Tím však ocitá se na scestí, přehlížejíc, že pro pojem nástupnictví v podniku nejsou směrodatny snad předpisy soukromého práva obchodního o firmách a obchodních společnostech, nýbrž jedině speciální předpis §u 21 cit. min. nařízení č. 4790/1917, který vytvořil pro obor úrazového a nemocenského pojištění v tomto směru pojem odlišný. Pojem ten abstrahuje od právního zbarvení podniku, provozovaného novým majitelem, abstrahuje od způsobu, jakým podnik byl nabyt, a spočívá těžiště jeho jen v totožnosti po stránce technické.

Proto není nezákonným ani vadným výrok žalovaného úřadu, který řeší otázku totožnosti podniku, pokud se týče nástupnictví v podniku, v plném souladu s hořejšími výklady. Právem proto bylo vysloveno, že nezáleží na tom, že stará firma zanikla a stěžovatelka založila novou firmu.

Pokud pak stěžovatelka se domnívá, že úrazové příspěvky předepsané původnímu dlužníku nemohou se na ní vymáhati proto, že zemská úřadovna své nároky v řízení likvidačním ve lhůtě neuplatnila, mýjí se i výtka tohoto druhu cíle, když citovaný § 21. v posledním svém odstavci, jak k tomu správně poukázal také žalovaný úřad, výslovně stanoví, že proti pohledávce, požadované na základě solidárního ručení, nelze namítati, že Zemská úřadovna proti původnímu dlužníku vůbec nepostupovala

*) Sociální Revue, roč. VIII. (1927), str. 266.

nebo jen opožděně, nebo že postupovala nesprávným způsobem. Není proto opodstatněnou výtkou, že nárok ústavu na dlužné úrazové příspěvky zanikl tím, že nebyl uplatněn ústavem ve lhůtě stanovené v řízení likvidačním, poněvadž nárok ten vůči novému majiteli totožného podniku jako ručiteli zakládá se na zvláštním předpisu §u 21. citovaného ministerského nařízení a není nijak dotčen pasivním postupem ústavu.

Ze všech těchto úvah dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že výrok žalovaného úřadu není ani nezákonným ani vadným, protože byla stížnost zamítnuta jako bezdůvodná.

(Nález Nejv. správ. soudu ze dne 20. listopadu 1928, č. 30.800.)

Nemocenské pojištění.

(Sděluje Dr. J. Lašková.)

K § 58 z á k. č l. XIX/1907. — Podle § 58 zák. čl. XIX z r. 1907 může okresní dělnická pojišťující pokladna místo podpor. stanovených v § 50, bod 1 až 5, poskytnouti svému členu léčeni v nemocnici a jest pak podle následujícího § 59 povinna nahraditi nemocnici léčebné v míře tam uvedené. Náhradní povinnost pokladny předpokládá tudíž nárok ošetřovaného na nemocenské podpory podle cit. § 50. Podle § 60, posledního odstavce, zaniká členství a s ním nárok na nemocenské podpory u členů povinně pojištěných dnem, kdy ze zaměstnání vystoupí, nejde-li ovšem o případ § 61, jenž jim zachovává nárok na tyto podpory i po vystoupení z pojištění ještě po dobu 3, resp. 6 neděl, byl-li bývalý člen během roku aspoň 6 měsíců, resp. během dvou roků aspoň 12 měsíců pojištěn. Žalovaný úřad skutkově zjistil, že A. C. byla v zaměstnání pojistně povinném do 30. května 1925 a dne 2. června 1925 vstoupila do nemocničního ošetřování. Z tohoto skutkového podkladu pak dovedl, že vystoupením dne 30. května 1925 ztratila sice členství pokladny, avšak neztratila vzhledem k předpisu § 13. odst. 2, bod 3. zákona č. 268 z r. 1919 nároku na nemocenské pojištění, ev. na ošetření v nemocnici, poněvadž byla v nemocnici ošetřována již od 2. června 1925. Stížnost vytýká tomuto výroku nezákonnost, namítajíc, že citovaný § 13 zákona č. 268/1919 nemá na území Slovenska a Podkarpatské Rusi právní účinnosti. Stížnosti jest přisvědčiti. V kritické době platil na území Slovenska a Podkarpatské Rusi shora citovaný § 60. a § 61. zák. čl. XIX. z r. 1907, nikoli však § 13. zákona ze dne 15. května 1919, č. 268 Sb. z. a n., jehož působnost nebyla na zmíněná území rozšířena vládním nařízením ze dne 23. září 1919, č. 516, resp. ze dne 21. ledna 1921, č. 26 Sb. z. a n., ani jinou platnou normou. Posoudil-li tedy žalovaný úřad sporný případ podle cit. § 13. nemajícího na Podkarpatské Rusi platnosti, místo aby přihlédl ke shora citovaným §§ 60 a 61 zák. čl. XIX/1907, jež tu mohly přijíti jedině v úvahu, porušil zákon a bylo proto naříkané rozhodnutí zrušiti podle § 7 zákona o správním soudě.

(Nález Nejv. správ. soudu ze dne 31. října 1928, č. 28967/28.)

K § 171 z á k o n a č. 221/1924 S b. z. a n. — Okresní nemocenská pojišťovna v Š. předepsala A. R-ovi a A. L-ovi, hostinským v Š., podle §u 46 zák. čl. XIX z r. 1907, jakožto nástupcům podniku, k náhradě nedoplatky nemocenských pojistných příspěvků po R. L-ovi Kč 1109.62 a po A. K-m Kč 1175.26. Tento platební výměr byl doručen A. R-ovi a A. L-ovi dne 24. července 1926. Expositura okresního úřadu v Š. výměrem ze dne 25. ledna 1907, č. 498/1927, osvobodila firmu R. a L. od zaplacení předepsaných příspěvků. Župní úřad ve Zvolení naříkaným rozhodnutím potvrdil výměr úřadu I. stolice na základě důvodů v něm uvedených, dodav. že hostinská a výčepnická živnost je koncesovaná, již zciziti nemožno, ne-